

แบบฟอร์มสมัครประเภทนวัตกรรมการบริการ (นวัตกรรมเชิงนโยบาย)
(โปรดกรอกแบบฟอร์มนี้ในระบบรับสมัครรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567)

โปรดกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผลงานที่ขอรับรางวัล ดังนี้ (กรุณา ✓ ในช่องสี่เหลี่ยมตามการดำเนินการของผลงาน)

- เป็นผลงานการให้บริการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมการบริการ ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดเคยดำเนินการมาก่อน
- เป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ จนเกิดนวัตกรรมต่อเนื่องในการให้บริการของหน่วยงาน
- เป็นผลงานที่นำไปใช้แล้วจริง และมีผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี (ในวันที่ปีได้รับสมัคร)
- หน่วยงานได้นำผลงานไปเริ่มใช้แล้ว เมื่อ (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี).....ปี 2565-ปัจจุบัน
- ผลงานที่ส่งสมัครเป็นนวัตกรรมการบริการ (กรุณา ✓ ในช่อง ตามประเภทของนวัตกรรมที่ส่งสมัคร 1 ประเภทเท่านั้น)
- นวัตกรรมบริการ เป็นการปรับปรุงคุณภาพบริการหรือสร้างบริการใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะของตัวผลิตภัณฑ์ และบริการ
  - นวัตกรรมการส่งมอบบริการ เป็นการให้บริการในรูปแบบใหม่ หรือที่แตกต่างไปจากเดิม
  - นวัตกรรมการบริหาร/องค์กร เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรใหม่ ตลอดจนการสร้างระบบงานหรือกระบวนการใหม่
  - นวัตกรรมทางความคิด เป็นการสร้างมุมมองใหม่หรือการแสวงหาหนทางใหม่ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา รวมทั้งการโต้แย้งสมมติฐานเดิม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงตัวแสดงที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันความคิดใหม่
  - นวัตกรรมเชิงนโยบาย เป็นการออกแบบนโยบายหรือประยุกต์ใช้เครื่องมือ นโยบายแบบใหม่ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์หรือพฤติกรรมบางอย่าง
  - นวัตกรรมเชิงระบบเป็นการวางระบบใหม่หรือเปลี่ยนแปลงระบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในวงกว้างหรือในระดับขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลของหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล

1. ชื่อหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล.....กรมพัฒนาที่ดิน.....
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบผลงาน.....กลุ่มงานอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย.....กองแผนงาน
3. ชื่อผลงาน “ต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย จากนโยบายสู่การปฏิบัติ: LDN Policy, from Theory to Reality”

4. ผู้ประสานงาน (อย่างน้อย 2 คน)

- 4.1 ชื่อ-นามสกุล .....นางสาวพยัตติกา พลสระคู.....
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย.....
สำนัก/กอง.....แผนงาน.....
เบอร์โทรศัพท์.....025790752.....เบอร์โทรสาร.....025790752.....
โทรศัพท์มือถือ .....061-556-1163.....e-mail .....unccdthai@gmail.com.....
- 4.2 ชื่อ-นามสกุล .....นายอินทัช ยิ้มแท้.....
ตำแหน่ง .....เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน.....
สำนัก/กอง .....แผนงาน.....
เบอร์โทรศัพท์.....025790752.....เบอร์โทรสาร.....025790752.....
โทรศัพท์มือถือ .....084-424-5533.....e-mail .....unccdthai@gmail.com.....
- 4.3 ชื่อ-นามสกุล .....นายอัจฉริย์ วรามิตร.....
ตำแหน่ง .....เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน.....
สำนัก/กอง .....แผนงาน.....
เบอร์โทรศัพท์.....025790752.....เบอร์โทรสาร.....025790752.....
โทรศัพท์มือถือ .....063-974-7492.....e-mail .....unccdthai@gmail.com.....

หมายเหตุ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับ กรุณากรอกข้อมูลผู้ประสานงานให้ครบถ้วน โดยเฉพาะ เบอร์โทรศัพท์มือถือ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการดำเนินการในภาพรวม

โปรดสรุปผลการดำเนินการในภาพรวม สามารถแทรกภาพประกอบได้ โดยต้องมีความยาวรวมไม่เกิน 5,000 ตัวอักษร (โปรดกรอกส่วนนี้ในระบบรับสมัครรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

1. ปัญหา/สาเหตุ/ที่มาของการให้บริการ

สหประชาชาติ (UN) ได้รับรองวาระเป้าหมายSDGsให้บรรลุภายในปี2573 กรมพัฒนาที่ดินได้ขับเคลื่อนเป้าหมายในฐานะหน่วยงาน National Focal Point ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย โดยมติการประชุมCOP12 กำหนดให้นำแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) มาใช้ในการเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ที่ 15.3.1 “สัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด” ในระดับGlobal Dataมีการใช้ข้อมูลTrends Earth ปี 2561 พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่เสื่อมโทรมร้อยละ 21.93 เมื่อได้ข้อมูลเส้นฐาน (Baseline) ระดับประเทศแล้วให้กำหนดมาตรการระดับพื้นที่ จึงต้องเร่งดำเนินการเพื่อจัดทำฐานข้อมูลLDN Baselineระดับจังหวัด ดังนั้นการประยุกต์ใช้แนวคิดLDNสู่การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องออกแบบระบบงานใหม่ให้รองรับนโยบายเป้าหมายระดับโลกโดยคำนึงถึงบริบทของประเทศ รวมถึงทรัพยากรของหน่วยงานให้การพัฒนาโครงการสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้ตรงจุดสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแม่นยำ ลดความซ้ำซ้อน เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและผู้ใช้ที่ดิน

2. การดำเนินการ (วิธีการ/รูปแบบ/จุดเด่นของผลงาน)

กำหนดกรอบแนวคิดจากการวิเคราะห์เป้าหมาย SDGs พันธกรณีและกรอบยุทธศาสตร์ของUNCCD มติการประชุมระดับโลกตั้งแต่ COP 12-15 โดยเชื่อมโยงประเด็นสำคัญมาสู่ทิศทางการดำเนินงานในระดับประเทศที่มีเป้าหมายตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายสำคัญของรัฐบาลผ่านกลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแนวคิดLDNให้บรรลุเป้าหมาย มีรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ บริหารความเสี่ยงการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัจจัยแบบหลายหลักเกณฑ์ บูรณาการข้อมูลเชิงสหวิทยาการ ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ตอบสนองต่อผู้รับบริการหลายระดับภายใต้หลักการ Collaboration Innovation และDigitalization มีจุดเด่นสำคัญดังนี้

<https://drive.google.com/file/d/1VYkO5YL4vmzhlMf4OomTqUso7K8EjZKp/view?usp=sharing>

2.1 วิเคราะห์กรอบแนวทางการดำเนินงานระดับโลกของแนวคิด LDN เชื่อมโยงมาสู่นโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินของประเทศ เพื่อพัฒนาต้นแบบ (Prototype) ในพื้นที่ที่มีสภาพปัญหาของพื้นที่ค่อนข้างหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในรูปแบบต่างๆ และมีความพร้อมในการดำเนินงาน

2.2 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders Analysis) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของคณะทำงานให้มีส่วนร่วมตามเป้าหมาย LDN โดยปี2564 พัฒนาต้นแบบในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเพื่อประเมินตัวชี้วัดตามกรอบของ UNCCD Progress Indicators ในระดับพื้นที่ ปี 2565 พัฒนาคู่มือการดำเนินงานและจัดทำLDN Baseline 12 จังหวัด โดยถ่ายทอดผลการศึกษารูปแบบต้นแบบ และวิเคราะห์ผลสำเร็จการดำเนินงาน เพื่อขยายผลการพัฒนาในปี พ.ศ. 2565 สู่การจัดทำแผนขับเคลื่อนเป้าหมายตัวชี้วัด LDN Baseline ระยะ 5 ปี ให้ครอบคลุมทั้งประเทศภายในปี 2570

2.3 ปี 2566จัดทำ LDN Baseline ในระดับพื้นที่ จำนวน 14 จังหวัดพร้อมปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและสถานการณ์และบริบทของประเทศโดยระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแนวตามมาตรฐานสากล โดยพัฒนาฐานข้อมูลLDN Baseline ปี2564-2566 จำนวน27จังหวัดด้วยการทำ Dash Board สถานการณ์ความเสื่อมโทรมของที่ดินผ่านระบบPRMSเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ

2.4 ผลักดันให้เกิดการขยายผลและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่โดยเสนอเป็นโครงการสำคัญ (Flagship Project) และเป็นพื้นที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกรมและหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3. ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ

3.1 ต้นแบบการจัดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN Baseline) ในระดับพื้นที่ จ.นครราชสีมา ประกอบด้วยการประเมินผลข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสะสมอินทรีย์คาร์บอนในดินและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของที่ดินนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินในพื้นที่ตามแนวทางของ UNCCD

3.2 มาตรฐานและคู่มือการดำเนินงาน3ด้าน คือการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดความเสื่อมโทรมของที่ดิน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน(LUC)ด้านการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของที่ดิน(LP)และด้านการสะสมอินทรีย์คาร์บอนในดิน(SOC Stock)

3.3 มีแผนขับเคลื่อนเป้าหมายตัวชี้วัด LDN Baseline ระยะ5ปีและเกิดโครงการริเริ่มใหม่(Initiative)เพื่อพัฒนาพื้นที่ในการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์กรมฯ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายSDGs

3.4 ผู้รับบริการ ภาคีเครือข่าย เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาทุกมิติ ทรัพยากรที่ดินสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

<https://drive.google.com/file/d/1Bys4a8L9ggMTMzCizd3lqOcDYfao1pUC/view?usp=sharing>

4. ประโยชน์ต่อผู้รับบริการ/ประชาชน (ระบุข้อมูลเชิงประจักษ์และแสดงให้เห็นว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างไร)

4.1 กรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 33 หน่วยงานมีการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาพื้นที่ (Area Based Approach) เพื่อต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทรายสามารถนำข้อมูลระดับความรุนแรง (Hot Spot) ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายพัฒนาโครงการได้สอดคล้องกับพื้นที่ครอบคลุมปัจจัยทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

4.2 หน่วยงานระดับพื้นที่และนักวิชาการสามารถจัดทำเป้าหมาย LDN ให้สอดคล้องกับแนวคิดระดับสากล สนับสนุนเป้าหมายSDGs และนโยบายสำคัญ จากLDN Prototype โดยอดีตที่ผ่านมามีการใช้ฐานข้อมูลระดับโลกที่หยาบทำให้ผลการประเมินความเสื่อมโทรมในภาพรวมของประเทศมีความคลาดเคลื่อนอาจส่งผลกระทบต่อ การกำหนดเป้าหมายการจัดการทรัพยากรที่ดินและการติดตามสถานการณ์ในอนาคต

4.3 เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการจัดการความเสื่อมโทรมและป้องกันการแปรสภาพเป็นทะเลทรายสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่และความต้องการของชุมชน

4.4 เป็นข้อมูลตัดสินใจเชิงนโยบาย Decision Support System สำหรับติดตามสถานการณ์ทรัพยากรที่ดินของประเทศในรูปแบบ Dashboard โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลLDN Baselineกับหน่วยงานด้านนโยบายที่ดินและทรัพยากรน้ำแห่งชาตินำไปสู่การบริหารจัดการเชิงระบบ

5. Link YouTube (ถ้ามี)

https://drive.google.com/drive/folders/1bkvFbCGb8C0m9gnutopuggPX3rZ_Is_g?usp=sharin

<https://www.ddd.go.th/hotbox/?gp=3> และ <https://bi.ddd.go.th/webroot/login.html> ระบบบริหารจัดการแผนงานและผลการดำเนินการ (Plan and Result management System: PRMS).....

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการ (โปรดกรอกส่วนนี้ในระบบรับสมัครรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567)

แบบฟอร์มสมัครประเภทนวัตกรรมบริการ

มิติที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา (10 คะแนน)

1. สภาพปัญหา ที่มา และสาเหตุของปัญหาเป็นอย่างไร

สหประชาชาติ (UN) ได้รับรองวาระเป้าหมายSDGs ให้บรรลุภายในปี2573 กรมพัฒนาที่ดินได้ขับเคลื่อนเป้าหมายในฐานะหน่วยงาน National Focal Point ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย โดยมติการประชุมCOP12 กำหนดให้นำแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN)มาใช้ในการเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ที่ 15.3.1 “สัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด” ในระดับGlobal Dataมีการใช้ข้อมูลTrends Earth ปี 2561 พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่เสื่อมโทรมร้อยละ 21.93 เมื่อได้ข้อมูลเส้นฐาน(Baseline)ระดับประเทศแล้วให้กำหนดมาตรการระดับพื้นที่ จึงต้องเร่งดำเนินการเพื่อจัดทำฐานข้อมูลLDN Baselineระดับจังหวัด ดังนั้นการประยุกต์ใช้แนวคิดLDNสู่การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องออกแบบระบบงานใหม่ให้รองรับนโยบายเป้าหมายระดับโลกโดยคำนึงถึงบริบทของประเทศ รวมถึงทรัพยากรของหน่วยงานให้การพัฒนาโครงการสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้ตรงจุดสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแม่นยำ ลดความซ้ำซ้อน เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและผู้ใช้ที่ดิน

2. ปัญหาที่มีขอบเขตหรือผลกระทบต่อผู้รับบริการ หรือต่อสังคม/ประเทศในระดับใด เช่น ระดับพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานระดับภูมิภาค ระดับประเทศ เป็นต้น

ประเทศไทยมีเสื่อมโทรมของที่ดินร้อยละ 21.93 ของพื้นที่ทั้งประเทศซึ่งเป็นข้อมูลเส้นฐานอ้างอิงจากระดับโลก เกษตรกรและผู้ใช้ที่ดินกว่า 8 ล้านรายจะได้รับผลกระทบหากยังขาดมาตรการในการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินที่จะนำไปสู่การแปรสภาพเป็นทะเลทรายในอนาคต อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม หากกำหนดมาตรการจัดการโดยไม่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 8 กระทรวง 33 หน่วยงาน อาจส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิสังคม ชุมชนและท้องถิ่นได้ ดังนั้น การนำนโยบาย LDN มาใช้ประเมินในระดับพื้นที่ได้ผ่านการจัดทำต้นแบบและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัด LDN ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตของที่ดิน และการสะสมอินทรีย์คาร์บอนในดิน เพื่อประเมินสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ต้องใช้การบูรณาการจากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวง โดยใช้นักวิชาการหลากหลายสาขาร่วมกันกำหนดแนวทางเพื่อให้นโยบายสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงครอบคลุมทุกสภาพพื้นที่และบริบทของประเทศ

มิติที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการนำไปปฏิบัติ (30 คะแนน)

3. มีหลักการและแนวคิดที่ใช้ในการออกแบบพัฒนาผลงานอย่างไร

กำหนดกรอบแนวคิดจากการวิเคราะห์เป้าหมาย SDGs เป้าหมายตามพันธกรณีและกรอบยุทธศาสตร์ของอนุสัญญา UNCCD มติในการประชุมระดับโลก ตั้งแต่ COP12-COP15 โดยเชื่อมโยงประเด็นสำคัญมาสู่ทิศทางระดับประเทศที่มีเป้าหมายตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลผ่านกลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแนวคิด LDN ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและนโยบายสำคัญของประเทศ มีรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (Systematic) บริหารความเสี่ยงการดำเนินงาน (Risk Management) วิเคราะห์ปัจจัยแบบหลายหลักเกณฑ์ (Multi-decision Analysis) บูรณาการข้อมูลเชิงสหวิทยาการ (Inter-disciplinary) ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Datasets) ตอบสนองต่อผู้รับบริการหลายระดับภายใต้หลักการ Collaboration Innovation และ Digitalization สามารถแสดง Dash Board สถานการณ์ความเสี่ยงโทรมของที่ดินผ่านระบบ PRMS เพื่อใช้เป็นเส้นฐานอ้างอิงนำไปสู่การจัดการความเสี่ยงโทรมของที่ดินและประเมินสัดส่วนความเสี่ยงโทรมของพื้นที่เมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดตามเป้าหมายตัวชี้วัด SDGs ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีการนำผลงาน ไปสู่การปฏิบัติอย่างไร

จากการพัฒนาฐานข้อมูล LDN Baseline ปี 2564 - 2566 จำนวน 27 จังหวัด ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตภาพของที่ดิน การสะสมอินทรีย์คาร์บอนในดิน และประเมินพื้นที่ความเสี่ยงโทรมของที่ดินของแต่ละจังหวัดทำให้ทราบระดับความรุนแรงในแต่ละพื้นที่ด้วยการทำ Dash Board สถานการณ์แนวโน้มความเสี่ยงโทรมของที่ดินเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในและต่างประเทศมีการผลักดันให้เกิดการขยายผลการดำเนินงานและการนำผลการดำเนินงานของโครงการนี้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายโดยเสนอเป็นโครงการสำคัญ (Flagship Project) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกรมและหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านกลไก**ในระดับโลก**: ประเทศไทยในนามกรมพัฒนาที่ดินได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก UNCCD ดำเนินการปรับปรุงแนวทางการขับเคลื่อนงานของอนุสัญญาตามกรอบแนวคิด LDN และเป้าหมาย SDGs ร่วมกับประเทศสมาชิก 197 ประเทศ ผ่านเวทีการประชุมรัฐภาคี (COP) เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกันตามพันธกรณีและมีมติการประชุมสำคัญเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายในการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย **ระดับประเทศ**: ใช้กลไกการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายภายใต้คณะกรรมการอนุสัญญา UNCCD จำนวน 8 กระทรวง จำนวน 33 หน่วยงาน **ระดับกระทรวงและกรม**: การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวได้ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดระดับกระทรวง/กรมมีการถ่ายทอดไปยังระดับกอง/สำนักและระดับบุคคล จึงมีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการและทำงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และ**ระดับพื้นที่**: มีการถ่ายทอดไปยังผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ผ่านกลไกคณะทำงานจัดทำเป้าหมาย LDN ในระดับพื้นที่ ที่มีองค์ประกอบของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการที่หลากหลายครอบคลุมการจัดเก็บตัวชี้วัดทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงคือได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม อาทิ ต้นแบบ มาตรการการจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับหลักวิชาการและมาตรฐานสากล และมีแนวทางการพัฒนาโครงการสู่พื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จริง จากรูปแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายนี้ทำให้โครงการ LDN ถูกจัดไว้เป็น Flagship Project ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท โดยกรมได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากการเสนอโครงการดังกล่าวเพื่อจัดการความเสี่ยงโทรมของที่ดินซึ่งเป็นโครงการใหม่

5. มีกระบวนการที่แสดงถึงการยึดประชาชนหรือผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางอย่างไร

การนำนโยบาย LDN Policy ไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม ได้ออกแบบโดยยึดบทบาทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางสำคัญ (Citizen Centric) ตอบสนองต่อความต้องการผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน (Customers Need)

5.1 การพัฒนาต้นแบบ (Prototype) โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่เกษตรกรและประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของที่ดินที่มีสาเหตุปัจจัยค่อนข้างหลากหลายมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในรูปแบบต่างๆ และเกษตรกร นักวิชาการในพื้นที่ความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาต้นแบบ

5.2 มีการออกแบบเครื่องมือเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกษตรกรและชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อกำหนดมาตรการในการจัดการดินเสื่อมโทรมในพื้นที่ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาจากปัจจัย 3 องค์ประกอบ (1) สาเหตุหรือปัจจัยตามตัวชี้วัด LDN (2) ความต้องการของชุมชน เกษตรกร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ผ่านการประชุมประชาพิจารณ์ และ (3) รูปแบบมาตรการด้านการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน โดยนำข้อคิดเห็นของเกษตรกรและชุมชนไปใช้ในการปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของชุมชน

5.3 ให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยเฉพาะนักวิชาการที่ต้องนำคู่มือการดำเนินงานไปใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนที่มีมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการและมาตรฐานสากลโดยจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินตามแนวคิด LDN และการกำหนดมาตรการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน เพื่อให้ นักวิชาการมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินด้วยแนวคิด LDN จากวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ ในการประเมินความเสื่อมโทรมของที่ดินด้วยแนวคิด (LDN) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวางแผนการใช้ที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านสำรวจการใช้ที่ดินด้วยเทคโนโลยีระยะไกล ผู้เชี่ยวชาญด้านสำรวจจำแนกดิน และผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน

5.4 จัดทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ในกระบวนการพัฒนาคู่มือการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก แสดงความคิดเห็นต่อคู่มือการดำเนินงานและเสนอแนวทางการปรับปรุงมาตรการการ จัดหมวดหมู่การใช้ที่ดิน (LUC) และเกณฑ์การประเมินความเสื่อมโทรมเพื่อปรับปรุงมาตรฐานและแนวทางให้ตรงกับหลักวิชาการและมาตรฐานสากล

6. กรณีนวัตกรรมที่เป็นสิ่งประดิษฐ์มีการจดสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรหรือไม่ อย่างไร

ผลงานมีลักษณะที่ไม่เข้าเงื่อนไขการจดสิทธิบัตร พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมตาม พ.ร.บ. สิทธิบัตร (ฉบับ 2) พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. สิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 9 การประดิษฐ์ ดังต่อไปนี้ ไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ ข้อ (3) ระบบข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์

มิติที่ 3 ผลผลิต ผลลัพธ์ เชิงประจักษ์ (50 คะแนน)

7. มีการประเมิน ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้รับจากการดำเนินการที่สะท้อนความสำเร็จต่อผู้รับบริการอย่างไร

กรมพัฒนาที่ดินได้ขับเคลื่อนการพัฒนาฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และในปี 2565และ2566 มีการประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ที่สะท้อนความสำเร็จต่อผู้รับบริการ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ (Joint KPI) ตัวชี้วัดที่ 6: จำนวนพื้นที่มีการจัดทำฐานข้อมูล LDN ซึ่งได้ถ่ายทอดตัวชี้วัดให้กับหน่วยงานระดับกองและบุคคล โดยผลการประเมิน พบว่าปี 2565 มีผลการดำเนินงาน 12 จังหวัดบรรลุเป้าหมายขั้นสูง และในปี2566 มีเป้าหมายทำหายเนื่องจากมีมาตรฐานการปฏิบัติงานและได้สร้างความเข้าใจให้แก่หน่วยงานในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายขั้นสูง 14 จังหวัด

เพิ่มขึ้นจากปี 2565 รวมถึงแนวทางดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้พัฒนาเป็นคู่มือการให้บริการและเป็นตัวชี้วัดกรม พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ ร้อยละ 90.53 นอกจากนี้ยังสะท้อนผลลัพธ์ให้กับกรมได้รับงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจาก ปี 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.37 โดยปี 2567 การจัดการความเสื่อมโทรมด้วยแนวคิด LDN เป็นโครงการที่เสนอขอใหม่ มี เป้าหมายการพัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้น 24,700 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5

8. มีผลลัพธ์เชิงบวก/ประโยชน์ของผลงานต่อสังคม/ประเทศ ที่แสดงให้เห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างไร

ผลลัพธ์ที่ได้จากการนำนโยบาย LDN ไปสู่การปฏิบัติจากต้นแบบและแนวทางการจัดเป้าหมายและตัวชี้วัด LDN Baseline ในระดับพื้นที่ ไปสู่การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายสำคัญของประเทศ อาทิ SDGs นโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดิน การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การพัฒนาภาคการเกษตร เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการในเชิงบวกสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยผลสำเร็จของงานทำให้ได้ แนวทางการจัดเป้าหมายและตัวชี้วัด LDN Baseline ระดับพื้นที่ครอบคลุมมาตรฐานการดักเก็บตัวชี้วัด 3 ด้านที่มีความถูกต้องตามมาตรฐานสากลและสามารถนำไปใช้ในการประเมินสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุม 77 จังหวัดและนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการได้อย่างเหมาะสมสะท้อนถึงผลกระทบ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมคือพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ดินเสื่อมโทรมไม่น้อยกว่า 2 ล้านไร่ ต่อปี ได้รับการฟื้นฟูและจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินตามแนวคิด LDN เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม

มิติที่ 4 ความยั่งยืนของโครงการ (10 คะแนน)

9. มีการถ่ายทอดบทเรียนจากการพัฒนาผลงานเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานและการวางแผนในการขยายผลหรือไม่ อย่างไร

9.1 มีการนำข้อมูล LDN Baseline ไปประยุกต์ใช้ในการระบบบริหารจัดการแผนงานและผลดำเนินการ (PRMS :Plan and Result Management System) สำหรับการรายงานการดำเนินงานในระดับพื้นที่ อาทิ การพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri - Map และการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ดำเนินการอยู่บนข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบ Dashboard โดยวิเคราะห์และนำเสนอในมุมมองเชิงพื้นที่และกราฟ สำหรับในการติดตามแผนการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานในพื้นที่ให้สอดคล้องกับทิศทาง และภารกิจของกรมพัฒนาที่ดิน

9.2 มีการนำข้อมูล LDN Baseline ไปถ่ายทอดให้กับหน่วยงานภายนอกที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการ UNCCD ของประเทศไทย โดยกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำนโยบายการจัดทำเป้าหมาย LDN และรูปแบบการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ไปใช้ในการซ้อนทับข้อมูลเชิงพื้นที่ร่วมกับขอบเขตลุ่มน้ำ พื้นที่ คทช. พื้นที่ป่าไม้และเขตอุทยานแห่งชาติ จะทำให้ได้พื้นที่เป้าหมาย Hot Spot ในการบริหารจัดการพื้นที่ทำกินให้ชุมชนตามนโยบายของรัฐ

10. มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติอย่างไร

นโยบายLDN มีความสอดคล้องโดยตรงต่อการขับเคลื่อนSDGsที่15.3.1 สัดส่วนของที่ดินที่ถูกทำให้เสื่อมโทรมต่อพื้นที่ดินทั้งหมด ทำให้เห็นสถานภาพตัวชี้วัดที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้ฐานข้อมูลระดับ Global ที่มีความยากทำให้ไม่สามารถสะท้อนปัญหาความเสื่อมโทรมรายพื้นที่ได้และยากต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยพบว่าการประเมินสถานภาพตัวชี้วัดในบริบทของประเทศจากข้อมูลระดับโลกมีพื้นที่ดินเสื่อมโทรม 21% เมื่อใช้ฐานข้อมูลตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดินระดับจังหวัด พบว่า มีพื้นที่ดินเสื่อมโทรม 19.40% สะท้อนให้เห็นผลลัพธ์จากการดำเนินการป้องกัน พื้นฟูพื้นที่ดินเสื่อมโทรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและระดับความรุนแรงของพื้นที่ นอกจากนี้ยังทำให้ได้ฐานข้อมูลสถานะความเสื่อมโทรมของที่ดินระดับพื้นที่และขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่นให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและความต้องการของเกษตรกร กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายดำเนินการตรงตามเป้าหมายSDGsและนำไปใช้ในขับเคลื่อนโครงการตามแผนปฏิบัติการของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เกษตรกรผู้ใช้ที่ดินสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน